

Aanvraagformulier

Verzoek tot een Vangnetuitkering Participatiewet over 2016

Het verzoek is ingediend door het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Schagen
over het uitkeringsjaar 2016

Datum:

Ondertekening:

De secretaris,

N.H. Swellengrebel

De burgemeester,

M.J.P. van Kampen - Nouwen

Inhoudsopgave

Toelichting	3
1. Globale analyse tekort.....	4
2. Informatie gemeenteraad.....	7
3. Opvattingen van de gemeenteraad.....	8
4. Maatregelen 2016	10

Toelichting

Inleiding

Met de wijziging van het Besluit Participatiewet per 1 januari 2017 is geregeld dat het college alleen via een door de minister van SZW beschikbaar gesteld aanvraagformulier een verzoek tot een vangnetuitkering, als bedoeld in artikel 74 van de Participatiewet kan indienen. Daarbij is toegelicht dat reeds vanaf aanvragen tot vangnetuitkering over 2016 geldt dat deze niet meer vormvrij kunnen worden ingediend. Met deze aanscherping kan de beoordeling door de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet aanzienlijk efficiënter plaatsvinden, terwijl de extra belasting voor de aanvragende gemeente minimaal zal zijn. De indiening geschiedt via de website van de Toetsingscommissie vangnet Participatiewet (www.toetsingscommissievp.nl)

Via het voor 2016 vastgestelde aanvraagformulier verstrekt het college alle informatie die de toetsingscommissie nodig heeft om het recht op vangnetuitkering over 2016 te kunnen beoordelen. Het is hierbij nadrukkelijk de bedoeling dat het college alle relevante informatie in het aanvraagformulier vermeldt, zonder verwijzing naar andere brondocumenten.

Via het aanvraagformulier hoeft het college geen informatie te verstrekken over de jaarcijfers (toegekend budget, de netto uitkeringslasten en de door de accountant gerapporteerde foute of onzekere bestedingen), aangezien het ministerie –mede op basis van de SiSa-verantwoording- al over deze gegevens beschikt en zij de toetsingscommissie daarover zal informeren.

In te vullen format VU 2016

Hierna dient het college aan te geven dat voldaan is aan de voorwaarden als bedoeld in artikel 10a van het Besluit Participatiewet, voor het recht op vangnetuitkering over het uitkeringsjaar 2016.

1. Globale analyse tekort

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de globale analyse is van de mogelijke oorzaak en omvang van het tekort en van de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Toelichting:

Voor een goede beoordeling door de toetsingscommissie is het van belang dat u afzonderlijk informatie verstrekt over onderdelen van het beschreven vereiste.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Mogelijke oorzaak en de omvang van het tekort

i. Omvang tekort.

Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke omvang van het tekort in 2016?

Analyse van de omvang van het verwachte tekort

In juli 2016 heeft een analyse plaatsgevonden van de uitkeringslasten van het afgelopen half jaar, namelijk de periode van 1 januari 2016 tot 1 juli 2016. De conclusie is dat de uitgaven in het eerste half jaar van 2016 niet in de pas liepen met de rijksbijdrage. De hamvraag is of in 2016 daadwerkelijk een tekort op het bijstandsbudget dreigt te ontstaan, en zo ja wat de omvang van dit tekort zal zijn. Om dit financiële risico voor de gemeente in beeld te krijgen, dient een prognose te worden gemaakt van de uitkeringslasten over de tweede helft van 2016. Op basis van de feitelijke uitkeringslasten van de eerste helft van 2016 en de CBS-gegevens over het eerste kwartaal van 2016 zijn we tot de conclusie gekomen dat er vier mogelijke scenario's zijn:

1. het aantal bijstandsuitkeringen blijft vanaf juli 2016 stabiel;
2. de gemiddelde stijging van het aantal bijstandsuitkeringen per maand is in de tweede helft van 2016 gelijk aan die in de eerste helft van 2016;
3. de gemiddelde stijging van het aantal bijstandsuitkeringen per maand is in de tweede helft van 2016 iets hoger dan die in de eerste helft van 2016;
4. het aantal bijstandsuitkeringen neemt vanaf juli 2016 iets af.

Het eerste scenario

In het eerste scenario wordt ervan uitgegaan dat vanaf juli 2016 het aantal bijstandsuitkeringen stabiel blijft. Het aantal bijstandsuitkeringen blijft derhalve steken op 590 (dit is inclusief de uitkeringen ingevolge de IOAW en de IOAZ'ers, alsmede het levensonderhoud voort startende ondernemers op grond van de Bbz).

Het tweede scenario

Gedurende de periode van januari 2016 tot en met juni 2016 is het aantal bijstandsuitkeringen gemiddeld met 6 per maand toegenomen. In dit scenario wordt ervan uitgegaan dat gedurende de tweede helft van 2016 deze trend zich ongewijzigd voortzet: gedurende de periode juli 2016 tot en met december 2016 groeit het uitkeringsbestand eveneens met gemiddeld 6 uitkeringen per maand. Dit is het meest realistische scenario.

Het derde scenario

In dit scenario wordt ervan uitgegaan dat het uitkeringsbestand gedurende de periode juli 2016 tot en met december 2016 met gemiddeld 8 uitkeringen per maand groeit. In dit scenario wordt er dus vanuit gegaan dat de stijging van het uitkeringsvolume in de tweede helft van 2016 iets hoger is dan die in de eerste helft van 2016.

Het vierde scenario

In dit scenario wordt ervan uitgegaan dat het aantal bijstandsuitkeringen vanaf juli 2016 licht gaat dalen, namelijk met gemiddeld drie uitkeringen per maand. Eerlijkheid gebiedt te zeggen dat dit een weinig realistisch scenario is. Volgens het CBS is het aantal bijstandsgerechtigden tot de AOW-leeftijd in het eerste kwartaal van 2016 met bijna 11 duizend gestegen tot 459 duizend. Ten opzichte van een jaar eerder zijn er 18 duizend bijstandsgerechtigden meer. Er zijn geen redenen om aan te nemen dat in de tweede helft van 2016 deze opwaartse trend zal worden doorbroken.

Rekening houdend met bovengenoemde vier scenario's komt onderstaande raming in beeld.

Gem. aantal uitk. p.m.	Lasten	Ontvangsten debiteuren	Baten (Rijksbijdrage)	Overschot/tekort	% overschrijding	Vershil t.o.v. begroot tekort van 284.000
590 gelijkblijvend	7.686.379	145.003	6.874.052	-667.324	9,7%	-383.324
590 (+ 6 p.m.*)	7.823.223	145.003	6.874.052	- 804.168	11,6%	- 520.168
590 (+ 8 p.m.*)	7.868.838	145.003	6.874.052	-849.783	12,4%	- 565.783
590 (-3 p.m.*)	7.617.957	145.003	6.874.052	598.903	8,7%	-314.903

Bij een toename per maand geeft dat op jaarbasis een gemiddeld aantal uitkeringen over het hele jaar gerekend. De begin- en eindstand van een jaar wijkt daar dus van af.

In de begroting is al rekening gehouden met een overschrijding van € 284.000. In de tabel is daarom aangegeven wat de overschrijding in totaal is (kolom 'Overschot/tekort') en hoeveel dat uitstijgt boven wat al geraamd is (laatste kolom).

Tegen de achtergrond van de vier hiervoor geschetste scenario's kan worden geconcludeerd dat met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid in 2016 de netto uitkeringslasten de rijksbijdrage met meer dan 5% zullen overstijgen.

De compensatieregeling is- zoals vermeld- getrapt:
tot 5% overschrijding wordt geen compensatie verleend, dus een overschrijding van € 343.703 blijft voor rekening van de gemeente;
tussen 5 en 10% wordt 50% van de overschrijding gecompenseerd
boven de 10% wordt 100% gecompenseerd

Dit leidt tot de volgende slotsom:

Scenario	Gelijkblijvend	6 p.m.	8 p.m.	-3 p.m.
Overschrijding	667.325	804.168	849.783	598.903
5% van de rijksbijdrage blijft voor rekening gemeente	343.703	343.703	343.703	343.703
10% rijksbijdrage	687.405	687.405	687.405	687.405
Tussen 5% en 10% van de rijksbijdrage wordt 50% gecompenseerd	161.811	171.851	171.851	127.600
Vanaf 10% komt 100% in aanmerking voor compensatie	0	116.763	162.378	0
Totaal compensatie	161.811	288.614	334.229	127.600

- ii. **Mogelijke oorzaak tekort**
Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de mogelijke oorzaak van het tekort in 2016?

Analyse van mogelijke oorzaken van het verwachte tekort

Door nieuwe wetgeving stromen nieuwe groepen in, namelijk mensen die voorheen een Wajong-uitkering of Wsw-dienstverband kregen. Daarnaast dient rekening gehouden te worden met een verdubbeling van de Taakstelling Huisvesting Statushouders. Ook de wijziging van de AOW-gerechtigde leeftijd heeft in 2016 effect gehad op de bijstandscijfers. Begin dit jaar is de leeftijdsgrens met drie maanden verhoogd tot 65 jaar en 6 maanden. Door deze verhoging stroomt een aantal bijstandsontvangers op een later moment uit.

b. Verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren.

Wat is de inhoud van de globale analyse, waarbij het college ingaat op de verwachte ontwikkelingen van dat tekort in de komende jaren?

Het Centraal Planbureau (CPB) verwacht- zoals reeds vermeld in de voetnoot- dat gemeenten in het jaar 2016 415.000 bijstandsuitkeringen moeten verstrekken: 390.000 algemene bijstandsuitkeringen en 25.000 IOAZ- en IOAW-uitkeringen. Dat zijn er meer dan het CPB op Prinsjesdag 2015 voorspelde, zo blijkt uit het Centraal Economisch Plan (CEP) dat het planbureau 21 maart 2016 publiceerde. De nieuwe cijfers van het CPB, deels gebaseerd op de hogere aantallen in 2015, bepalen het bijstandsbudget voor 2016. Divosa heeft de verwachting uitgesproken dat het zogenaamde 'nader voorlopig budget' 2016 voor veel gemeenten hoger zou uitvallen. Het nader voorlopig budget 2016, dat in oktober 2015 bekend is gemaakt, is voor de gemeente Schagen niet hoger uitgevallen. Het is voorshands niet uitgesloten dat het definitieve budget over 2016, dat in september van dit jaar bekend wordt gemaakt, wel hoger zal uitvallen. Een hoger definitief budget betekent dat de omvang van het eventuele tekort naar beneden toe moet worden bijgesteld.

Gemeente Schagen zet actief in op het begeleiden van cliënten naar werk, in de begroting 2016 is het volgende opgenomen:

- Het aantal bijstandsgerechtigden dat in 2016 uitstroomt naar reguliere arbeid. Op basis van de doelstelling voor 2015 van de Uitstroom Unit verwachten we dat 80 mensen uitstromen, in 2014 waren dat 82 mensen.
- Het aantal personen per jaar dat op een werkervaringsplek en proefplaatsing wordt geplaatst in 2016: 100 (in 2014 waren dit er 83)
- Het aantal uitkeringen mag maximaal stijgen met 100 uitkeringen in 2016. Het totaal aantal uitkeringen mag eind 2016 niet boven de 650 uitkomen.

Bij het opstellen van de Jaarrekening 2016 bleek het volgende resultaat:

- Uitstroom naar reguliere arbeid: 91 mensen zijn uitgestroomd naar een baan of als zelfstandige. In totaal zijn 184 uitkeringen beëindigd. Daarnaast is een fors aantal mensen in deeltijd gaan werken. Zij stromen niet uit uit de uitkering, maar daardoor verminderen wel de uitkeringslasten.
- Werkervarings- en proefplaatsingen: er zijn 100 mensen op dit soort plaatsen geplaatst.
- Stijging van het aantal uitkeringen: het aantal uitkeringen is in 2016 met slechts 1 gestegen naar 640.

2. Informatie gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen dat het college de gemeenteraad in 2016 heeft geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1 en maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen.

Toelichting:

Hieronder verstrekt u informatie over het informeren van de gemeenteraad over uw in 2016 opgestelde analyse en de maatregelen die u reeds heeft genomen dan wel zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen. Het is niet vereist dat al in 2016 maatregelen genomen zijn.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

Datum informeren van de gemeenteraad door het college
Op welke datum heeft het college de gemeenteraad geïnformeerd over zijn analyse, bedoeld in onderdeel 1, én over de maatregelen die zijn genomen of zullen worden genomen om tot tekortreductie te komen?
6 september 2016 raadsinformatiememo 1 november 2016 is raadsvoorstel in de gemeenteraad behandeld. https://schagen.raadsinformatie.nl/vergadering/223009/Gemeenteraad%2001-11-2016

3. Opvattingen van de gemeenteraad

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen wat de opvattingen van de gemeenteraad zijn over de informatie van het college.

Toelichting:

Hieronder dient u aan te geven welke opvattingen de gemeenteraad had bij de door het college aangeboden globale analyse en maatregelen om tot tekortreductie te komen. Indien de gemeenteraad ermee heeft volstaan om de informatie alleen voor kennisgeving aan te nemen, dient u dat afzonderlijk te vermelden. Zoals reeds eerder vermeld zijn verwijzingen naar brondocumenten niet toegestaan, hetgeen ook geldt indien vergaderingen van gemeenteraad worden opgenomen op video et cetera. Mocht er alleen een video bestaan over de bespreking, dan dient u de kernpunten kort samen te vatten en hieronder weer te geven. Indien de analyse en maatregelen zijn besproken in een raadscommissie, dan dient u aan te geven hoe de kernpunten in de gemeenteraad zijn besproken of anderszins aan hem zijn teruggekoppeld.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Is de informatie besproken in de gemeenteraad?
Ja
Indien de informatie is besproken in de gemeenteraad, dan kunnen de relevante onderdelen van het verslag hierna worden toegevoegd dan wel samengevat.
<p>De raad heeft kennis genomen van de informatie in het raadsvoorstel en als zienswijze uitgesproken dat de raad instemt met de maatregelen die het college heeft genomen en voornemens is te nemen.</p> <p>Hierbij ontvangt u de link van de besluitenlijst die 13 december is vastgesteld. Het integrale videoverslag is te raadplegen op de gemeentelijke website.</p> <p>https://schagen.raadsinformatie.nl/document/4617162/2/Besluitenlijst_gemeenteraad_1_november_2016</p>

b. Is de informatie in de gemeenteraad voor kennisgeving aangenomen?

Ja, de Raad heeft zijn zienswijze gegeven

4. Maatregelen 2016

Vereist

De toetsingscommissie moet kunnen vaststellen welke maatregelen zijn getroffen in het jaar waarin het tekort bestond om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert.

Toelichting:

De informatieverstrekking over dit vereiste moet u zien in de context dat het college niet verplicht is om over 2016 maatregelen tot tekortreductie in uitvoering te hebben genomen. Voor het recht op vangnetuitkering over 2016 is het toegestaan dat het college de gemeenteraad in 2016 informeert over maatregelen die zullen worden genomen en waarvan de uitvoering eerst na 2016 een aanvang neemt. Voor de beoordeling door de toetsingscommissie geeft u allereerst aan of u in 2016 maatregelen heeft getroffen gericht op tekortreductie. Indien maatregelen zijn getroffen, geeft u vervolgens aan welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen en hoe het college het effect van deze maatregelen kwalificeert. Onder kwalificeren van maatregelen wordt verstaan het aangeven welke effecten de maatregelen hebben. Dat mag het effect zijn van alle maatregelen gezamenlijk of voor zover dit mogelijk is, het effect van elke maatregel afzonderlijk. Kwantificeren van de maatregelen is niet vereist.

Indien het voor u niet mogelijk is een effect van de maatregel te beschrijven, dan volstaat een dergelijke opmerking. Geef daarbij wel aan waarom het niet lukt een effect te beschrijven.

Antwoord gemeente (hieronder per onderdeel de tekst van de gemeente invoegen)

a. Zijn in 2016 maatregelen getroffen gericht op tekortreductie?
Ja
Indien ja, ga naar vraag b en c.
b. Welke maatregelen zijn getroffen om het tekort te verminderen?
<p>Genomen maatregelen om de overschrijding te beperken</p> <p>Al in 2014 is begonnen met een andere aanpak van re-integratie en arbeidsmarkttoeleiding. De focus is veel nadrukkelijker gelegd op het verkrijgen van werk. Bij de poort wordt eerst bepaald of gematched kan worden naar regulier werk. Pas als dat niet mogelijk blijkt wordt een uitkeringsintake opgenomen. Voor jongeren geldt de zoektijd van 4 weken.</p> <p>Als een aanvraag voor een uitkering wordt ingenomen wordt bepaald of betrokkene een uitstromer, groeier of blijver is. Van uitstromers wordt verwacht dat zij binnen een half jaar werk kunnen vinden, zo nodig met enige ondersteuning. Groeiers komen in aanmerking voor instrumenten als werkervaringsplaats, participatiebaan, proefplaatsing, e.d. om de kans op het verkrijgen van regulier werk te vergroten. Van blijvers wordt aangenomen dat de kans op het verkrijgen van werk klein tot nihil is. Voor hen is sociale activering en eventueel de tegenprestatie van toepassing.</p> <p>Gemeente Schagen werkt bij de re-integratie en werkgeversdienstverlening samen met buurgemeenten in de regio en met de Arbeidsmarktregio Noord-Holland-Noord. Er wordt actief gewerkt met Sroi bij aanbestedingen, er wordt ingezet op Esf-subsidies met betrekking tot arbeidsmarktbeleid.</p> <p>Concrete projecten:</p> <ul style="list-style-type: none">
• uitbreiding formatie Uitstroom Unit per 1 juli 2015 met 2,56 fte naar 12,72 fte voor versterking van de activiteiten die leiden tot beperking van de instroom (poortwachtersfunctie) en uitstroom van uitkeringsgerechtigden naar betaald werk;

- sinds begin 2013 participeert de gemeente in het Werkgeversservicepunt Kop van NH (Wsp), met de andere drie gemeenten, het UWV en de Sw-bedrijven. In oktober 2015 is het Wsp versterkt door een projectleider aan te stellen met de opdracht de werkgeversdienstverlening te uniformeren en de dienstverlening te commercialiseren (werkgevers gericht aanbod en ondersteuning);
Beide acties hebben tot doel tot een beperking van 100 uitkeringen te leiden.
- Project Onderwijs-Arbeidsmarkt: een bundeling van activiteiten vanuit het Economische en het Sociale Domein om de aansluiting van onderwijs op de arbeidsmarkt te versterken. Doel is onder meer om het bedrijfsleven (op regio-Kop niveau) te ondersteunen bij 3.600 moeilijk vervulbare vacatures tot 2020 en tegelijk werkgelegenheid voor lager opgeleiden en arbeidsbeperkten te ontsluiten of creëren.

Verder sluit de gemeente actief aan bij ontwikkelingen in de Arbeidsmarktregio Noord-Holland-Noord, zoals:

- Actieplan Jeugdwerkgelegenheid 2012-2015 (Esf) – resultaat – plaatsing van ruim 700 jongeren in Arbeidsmarktregio, voor Schagen ging het om ca. 10 jongeren;
- Programma Actieve Inclusie 2015-2020 (Esf) – 1^e fase 2015-2016 – doelstelling 250 bemiddelingen naar arbeid;
- Project Jeugd Werkt (Rijkssubsidie en budget Arbeidsmarktregio) – 2015-2016 – doelstelling 21 kwetsbare jongeren tot 27 jr. bemiddelen naar arbeidsmarkt
- doorontwikkeling van Sroi (Social Return on Investment);
- eenduidige uitvoering van werkgeversdienstverlening conform de uitgangspunten van het Werkbedrijf om arbeidsbeperkten en mensen die in aanmerking komen voor Beschut werken en/of loonkostensubsidie zo efficiënt mogelijk naar arbeid te begeleiden;
- convenant voorkomen voortijdig schoolverlaten (Rmc) om uitval uit het Mbo optimaal te voorkomen door verbetering van structuur en preventieve maatregelen;
- in 2015 is besloten strakker te gaan handhaven op de naleving van de arbeids- en re-integratieverplichtingen. Dit heeft erin geresulteerd dat gedurende de periode van 1 januari 2016 tot 1 augustus 2016 al meer maatregelen zijn opgelegd dan in heel 2015.

Voorgenomen maatregelen om tot tekortreductie te komen

- handhaving is – naast het verstrekken van een uitkering en de ondersteuning bij het vinden van werk – een belangrijke taak van de afdeling Coördinatie Ondersteuning Wijkteam Werk en Inkomen (COWWI) Handhaving draagt mede bij aan het beperken van onnodige uitkeringskosten, stimuleert mensen om zelf in hun inkomen te gaan voorzien en draagt ook bij aan het behoud van het maatschappelijk draagvlak. Op het COWWI is men druk doende de handhaving naar een dusdanig hoger niveau te tillen, dat er sprake is van hoogwaardig handhaven. Onder hoogwaardig handhaven wordt verstaan door organisatorische maatregelen op het gebied van voorlichting, dienstverlening, controle en sanctioneren op maat de spontane nalevingsbereidheid bij klanten trachten te bevorderen. Deze operatie gaat eind 2016 van start en wordt begin 2018 afgrond;
- extra inspanning om vergunninghouders efficiënter te laten integreren en toe te leiden naar de arbeidsmarkt door inzet L&D-support, Startbaan, Mindfit en leer-werktrajecten;
- via een projectmatige aanpak extra aandacht besteden aan uitkeringsgerechtigden met een bepaald profiel (middelgrote tot grote afstand tot de arbeidsmarkt, multiproblematiek, laagopgeleid). Het doel is om deze groep een vorm van groepsbegeleiding en cognitieve gedragstherapie aan te bieden om hen zodoende te leren dat je gedrag van invloed kan zijn op je omgeving en op je eigen welbevinden. De deelnemers leren zodoende zelf sturing aan te brengen op hun eigen manier van reageren en handelen Dit project, dat eind 2016 van start gaat, is bedoeld om bijstandsgerechtigden met een grote afstand tot de arbeidsmarkt onder andere te ondersteunen in hun zoektocht naar werk;
- eind 2016-begin 2017 wordt de doelgroep 'blijvers' uitgebreid gescreend op arbeidspotentie, onder meer de vergunninghouders die voorheen wegens gebrekkige beheersing van de Nederlandse taal als 'blijver' werden aangemerkt, worden, indien zij fysiek en psychisch niets
- mankeren, overgeheveld naar de groep 'groeiers', waarna zij actief door de uitstroomunit worden bemiddeld naar de arbeidsmarkt;
- bijstandsgerechtigden met parttime inkomsten uit arbeid worden actief benaderd om te

onderzoeken of met eventuele ondersteuning van de uitstroomunit urenuitbreiding kan worden gerealiseerd, waardoor deze personen uitstromen uit de bijstand.

c. Hoe kwalificeert het college het effect van deze maatregelen?

Het college onderstreept de bovengenoemde maatregelen!